

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/60/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6312207612
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6312207612.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa BL Telecom debt, s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 45 535 108, zast. SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, proti odporcovi H. G., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom N. XXX, t. č. na neznámom mieste, zast. opatrovníkom S. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. XXX, otcom odporcu, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu HLAS SPOTREBITEĽA, občianske združenie, IČO: 42305675, so sídlom v Partizánskom, Lúčna 2123/1, IČO: 42 305 675, zast. JUDr. Viliamom Glézlom, advokátom, so sídlom AK Banská Bystrica, Nemčianska 25, o zaplatenie 625,42 Eur, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Brezno zo dňa 24. 10. 2014, č. k. 6C/182/2013 - 99, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol tak, že vedľajšieho účastníka na strane odporcu HLAS SPOTREBITEĽA, občianske združenie, so sídlom Zvolen, J. Bánika 2009/2, IČO: 42 305 675 pripustil do konania na strane odporcu.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 03. 09. 2012 domáhal o zaplatenia 625,42 € s príslušenstvom.

Občianske združenie doručilo dňa 02. 07. 2014 súdu vstup konania na strane odporcu z dôvodu ochrany spotrebiteľských práv. Navrhovateľ podal dňa 04. 09. 2014 námietku prípustnosti vedľajšieho účastníka do konania.

Prvostupňový súd aplikujúc § 93 ods. 1, 2, 3 O.s.p. poukázal na to, že občianske združenie je združením, ktorého hlavnou náplňou činnosti je zastupovanie spotrebiteľov a ich podpora formou vedľajšieho účastníctva v konaní pred súdom. K námietke absencie súhlasu odporcu okrem iného uviedol, že zo žiadneho z ustanovení O.s.p. nevyplýva, že by sa pre určenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania nevyžadoval výslovný súhlas spotrebiteľa tak, ako to poukazoval navrhovateľ. Zdôraznil, že je dôležité, kto podá námietku vstupu vedľajšieho účastníka. V tejto súvislosti poukázal na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3 Cdo 188/2012.

K námietke navrhovateľa, ktorá sa týkala nevyhnutnosti súhlasu odporcu so vstupom vedľajšieho účastníka do konania z dôvodu potreby zohľadnenia zák. čl. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov uviedol, že túto námietku nepovažoval za dôvodnú, keďže súd opatrovníčke odporcu doručil oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania a zároveň podľa § 5 ods. 1 O.s.p. a § 93 ods. 3 O.s.p. poučil o práve navrhnuť rozhodnutie o prípustnosti vedľajšieho účastníctva, pričom opatrovníčka odporcu takýto návrh nepodala. Vstupom vedľajšieho účastníka do konania nedochádza k neoprávnenému zásahu

do práv garantovaných odporcovi vyššie uvedeným zákonom no. Rovnaký záver vyplýva z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn.: PL. ÚS 1/2014 zo dňa 29. 01. 2014.

Proti uzneseniu sa odvolal navrhovateľ. Napadnuté uznesenie žiadal zmeniť tak, že vstup vedľajšieho účastníka do konania nepripustí. Odvolanie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

V dôvodoch uviedol, že vstup vedľajšieho účastníka do občianskoprávných konaní upravuje návrh novely Občianskeho súdneho poriadku, ktorá má nadobudnúť účinnosť 01. 01. 2015. Návrh v dôvodovej správe reaguje na doterajšiu rozhodovaciu činnosť súdov Slovenskej republiky v občianskoprávných veciach. Návrh dopĺňa doterajšie ustanovenie § 93 O.s.p. a odstraňuje interpretačné problémy praxe súdov v otázke, či a za akých podmienok môže do občianskeho súdneho konania ako vedľajší účastník vstúpiť právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Navrhovateľ poukázal na navrhované znenie § 93 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého ak vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu, súčasťou podnetu musí byť aj súhlas účastníka, popri v ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na podnet neprihliada. Tento záver vychádza z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R 62/2014).

Poukázal na to, že Súdny dvor Európskej únie v rozsudku zo dňa 27. februára 2014, sp. zn.: C 470/2012 dospel k názoru, že vnútroštátna úprava neumožňujúca niektoej z takýchto právnických osôb vstup dokonania nie je v rozpore s právom Európskej únie. Konštatoval, že odmietnutie prepustiť vedľajšie účastníctvo v konaní týkajúcom sa spotrebiteľa neovplyvňuje právo združenia na účinný prostriedok nápravy na obranu práv, ktoré sú mu priznané ako združeniu tohto typu spočívajúcich najmä v jeho práve na kolektívnu žalobu, ktoré má podľa článku 7 ods. 2 Smernice 93/13.

Podľa vnútroštátnej právnej úpravy môže združenie priamo zastupovať spotrebiteľa vo všetkých konaniach na základe plnomocenstva udeleného spotrebiteľom. Podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka je súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn.: 3 Cdo/188/2012 zo dňa 05. 02. 2013, podľa ktorého z ustanovenia § 93 O. s. p. nemožno žiadnym spôsobom vyvodit', že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať napriek nesúhlasu ním podporovaného účastníka. Účel procesnej pomoci vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi v sporovom konaní môže byť naplnený, len ak hlavný účastník konania s takýmto vstupom súhlasí.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril vedľajší účastník podaním zo dňa 06. 02. 2015. Napadnuté uznesenie okresného súdu plne sa s ním stotožniac žiadal ako vecne správne potvrdiť. Poukázal na ust. § 93 ods. 2, 3 O. s. p. a novelu Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenú zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorá zaviedla kategóriu vedľajších účastníkov na základe zákonného splnomocnenia, kde legitímácia pre vstup vedľajšieho účastníka do konania vyplýva priamo zo zákona. Cieľom § 93 ods. 2 O. s. p. je rozšírenie ochrany práv v prípadoch, v ktorých existuje dôležitý záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov, ktoré majú o to záujem, vstupovať do konania ako vedľajší účastníci. V praxi ide hlavne o právnické osoby zamerané na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a podobne.

Uviedol, že vedľajší účastník naplnil všetky zákonné podmienky pre vstup do konania. Poukázal na § 93 ods. 2, 3 O.s.p. v znení účinnom do 31. 12. 2014, ktoré upravuje spôsob, akým vedľajší účastník vstúpi do konania. V tomto prípade sa vedľajší účastník stáva nositeľom svojich procesných práv a povinností dorúčením svojho oznámenia súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník. Zo žiadneho z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. 12. 2014 nevyplýva, že by sa pre účinný vstup vedľajšieho účastníka do konania výslovný súhlas spotrebiteľa so vstupom do konania. Pokiaľ vedľajší účastník oznámil svoj vstup dokonania do 31. 12. 2014, platí, že na to, aby vedľajší účastník platne do konania vstúpil a v tomto zotrval sa výslovne nevyžaduje súhlasný prejav účastníka, na ktorého stranu by mal vedľajší účastník vstúpiť. Naopak, pre záver o tom, že účasť vedľajšieho účastníka v konaní je potrebné nepripustiť, je v prvom rade potrebná námietka vstupu vedľajšieho účastníka konania, ako procesný úkon uskutočnený akýmkoľvek spôsobom, ktorý zákon prezumuje.

Pokiaľ z právnej úpravy v znení účinnom do 31. 12. 2014 nevyplýva, že by účastník, na strane ktorého má vedľajší účastník v konaní vystupovať, musel s týmto vstupom výslovne vyjadriť súhlas, ale naopak

sa tomuto účastníkovi v § 93 ods. 3 O. s. p. umožňuje vzniesť proti takémuto vstupu námietku a tým účasti vedľajšieho účastníka zabrániť, zjavne nesprávny názor navrhovateľa stanovil v zákone neexistujúcu podmienku účasti vedľajšieho účastníka v konaní. Pri akceptácii názoru navrhovateľa by tak vedľajšiemu účastníkovi bola odňatá možnosť konať pred súdom. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, 14 Co/415/2012, 12 Co/25/2013, 16 Co/644/2013, 15 Co/15/2014, 15 Co/303/2014.

Osobitne vedľajší účastník poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 4 Obdo 52/2012, ktorý v tam prejednávanom prípade vyslovil, že súhlas žalovaného, ktorého vedľajší účastník (združenie na ochranu spotrebiteľa) svojím vstupom podporil, nebol potrebný, keď legitimáciu vedľajšieho účastníka na vstup do konania tomuto dal samotný zákon.

Pokiaľ odvolateľ opätovne nesprávne podmienku súhlasu spotrebiteľa so vstupom vedľajšieho účastníka do konania odvodzoval od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3 Cdo 188/2012, zo strany odvolateľa došlo iba k jeho nesprávnej interpretácii, ako to už výstižne objasnil Krajský súd v Banskej Bystrici vo viacerých rozhodnutiach, napríklad 15 Co/15/2014 zo dňa 25. 02. 2014, 16 Co/118/2014 zo dňa 12. 02. 2014. K námietkam odvolateľa taktiež uviedol, že novela O. s. p. účinná od 01. 01. 2015 nemôže mať vplyv na vstup vedľajšieho účastníka do konania, ktorý bol uskutočnený ešte v roku 2014.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa ust. § 212 ods. 1, 2 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu je vecne správne, odvolací súd sa stotožňuje v celom rozsahu aj s jeho odôvodnením a na doplnenie uvádza nasledujúce.

V konaní bolo zistené, že navrhovateľ sa návrhom doručeným okresnému súdu dňa 03. 09. 2012 domáha uloženia odporcovi zaplatiť sumu 632,42 eur s príslušenstvom. Následne dňa 01. 07. 2014 do konania zahlásil vstup vedľajší účastník HLAS SPOTREBITEĽA, občianske združenie, so sídlom vo Zvolene, na strane odporcu.

Prvostupňový súd vstup oznámil právnomu zástupcovi navrhovateľa ako aj opatrovníkovi odporcu, čo vyplýva z poštových doručeníek. Navrhovateľ následne podaním zo dňa 28. 08. 2014 nesúhlasil so vstupom vedľajšieho účastníka a žiadal, aby ho súd do konania nepripustil.

Odvolací súd predovšetkým konštatuje, že navrhovateľ nesprávne vykladá ust. § 93 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 01. 01. 2015, keď podmieňuje vstup vedľajšieho účastníka so súhlasom odporcu, i keď citované ustanovenie takýto postup nepredpokladá, predpokladá však vyslovenie súhlasu s úkonmi vedľajšieho účastníka, čo je podstatný rozdiel. Vstup vedľajšieho účastníka nie je viazaný na súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého mieni vedľajší účastník vystupovať. Preto, ak odporca (opatrovník) na výzvu, resp. doručenie oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka žiadnym spôsobom nereagoval, znamená to, že nenamietala vedľajšieho účastníka na svojej strane.

Ustanovenie § 93 ods. 3 O. s. p. upravuje, že o prípustnosti vedľajšieho účastníka súd rozhodne len na návrh. Dané ustanovenie znamená toľko, že v zmysle ust. § 93 ods. 2 O. s. p. upravuje základnú podmienku pre vstup vedľajšieho účastníka do konania, a to v prípade, ak ide o právnickú osobu, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Vedľajší účastník HLAS SPOTREBITEĽA, občianske združenie, so sídlom vo Zvolene (adresa pôvodného sídla) je nepochybne takouto organizáciou a keďže do konania vstúpila z vlastného podnetu (ods. 3), súd rozhoduje o jeho neprípustnosti iba v prípade námietky, teda o návrhu. Takýto návrh zo strany odporcu nebol podaný, bol však podaný zo strany navrhovateľa.

Keďže odporca nenamietala vstup vedľajšieho účastníka, sú splnené podmienky pre jeho vstup do konania. Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa, jeho námietky nie sú dôvodné, keď nesprávnym spôsobom interpretuje rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3 Cdo/188/2012, pričom nevenuje náležitú pozornosť práve rozdielnosti v právnej úprave a terminologickým pojmom, pričom treba rozlišovať vstup do konania a súhlas s úkonmi vedľajšieho účastníka. Práve zo samotného rozhodnutia 3 Cdo/188/2012 zo dňa 05.

02. 2013 vyplýva, že vedľajší účastník nemôže do konania vstúpiť proti vôli hlavného účastníka, pričom vedľajší účastník musí s úkonmi vedľajšieho účastníka vždy vysloviť súhlas. Z kontextu obsahu celého rozhodnutia je nepochybné, že rozhodnutie najvyššieho súdu bližšie vykladá povinnosť súdu skúmať úkon vedľajšieho účastníka vo vzťahu k § 93 ods. 4 a neopiera vstup vedľajšieho účastníka do konania o vyslovenie súhlasu hlavného účastníka.

Neobstoí námieta navrhovateľa, že účel procesnej pomoci vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi môže byť naplnený, len ak hlavný účastník konania s takýmto vstupom vysloví súhlas. Ust. § 93 O. s. p. totiž vstup účastníka nepodmieňuje súhlasom vedľajšieho účastníka so vstupom, ale len súhlasom s úkonmi vedľajšieho účastníka, ako bolo vyššie uvedené. Je však pravdou, že účastník konania má právo svojím nesúhlasom zabrániť tomu, aby na jeho strane sa zúčastnil konania vedľajší účastník. V rozhodovanom prípade však odporca nevyslovila nesúhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania.

Je nepochybné, že vedľajší účastník vstúpil do konania pred 01. 01. 2015, kedy v zmysle ust. § 93 ods. 2, ako právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu mala na to zákonnú legitímáciu. Do konania v zmysle ods. 3 Združenie vstúpilo z vlastného podnetu. Keďže navrhovateľ namietol jeho vstup, o prípustnosti rozhodoval prvostupňový súd.

V čase vstupu vedľajšieho účastníka právna úprava nevyžadovala, aby súčasťou oznámenia vstupu bol aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní.

Vzhľadom na problematiku časovej pôsobnosti právnych noriem, patrí aj problém spätného časového pôsobenia, spätnej účinnosti (retroaktivity) právnych noriem, resp. v právnom štáte zákaz ich pôsobenia do minulosti. Právne normy pôsobia na ľudskú vôľu tým, že určujú, prikazujú, zakazujú či dovoľujú to, čo má byť. Nemôžu teda ovplyvniť minulosť, pôsobiť na to, čo už bolo. Nemôžu preto ukladať povinnosti na obdobie, keď ešte neplatili, časovo neexistovali. Z hľadiska právnej istoty musí platiť, že správanie je posudzované vždy podľa práva, ktoré platilo v čase, v ktorom sa realizovalo. Pre subjekt, ktorý koná bona fidae podľa platného práva, nie je predsa budúca právna úprava poznateľná, čo je v rozpore s povinnosťou štátu zabezpečiť všeobecnú poznateľnosť práva.

Teória práva rozlišuje medzi pravou a nepravou retroaktivitou. Pri pravej retroaktivite neskorší právny predpis neuznáva práva a povinnosti, ktoré boli nadobudnuté počas platnosti skoršieho právneho predpisu. Neskorší právny predpis teda upravuje vzťahy, ktoré sa stali v minulosti, zakladá v minulosti právne následky. Znamená to, že účinnosť neskoršieho právneho aktu pri pravej retroaktivite sa začína skôr ako jeho platnosť, teda v čase, keď ešte formálne neexistoval. Pravá retroaktivita je v demokratických štátoch možná, len pokiaľ je v prospech subjektov práva. Výnimočne sa uplatňuje predovšetkým v oblasti trestného práva.

Výklad § 93 ods. 3 O. s. p. vykonaný navrhovateľom predstavuje daný prípad a žiada súd, aby v rozpore s právnymi princípmi danú normu vykladal tak, ako je vyššie uvedené, čo je neprípustné.

Je nepochybné, že vedľajší účastník do konania vstúpil v roku 2014, teda v čase, keď zákon nepredpokladal priloženie súhlasu účastníka, na strane ktorého chce vystupovať. Zákon mu takúto povinnosť v tomto období neukladal, pretože ešte neexistoval. Z hľadiska právnej istoty treba takúto správanie posudzovať podľa práva, ktoré platilo v tom čase, teda do 01. 01. 2015.

Nemožno akceptovať výklad, že je rozhodujúci stav v čase rozhodovania podľa podanej námietky, pretože z toho vyplýva záver, že by súd posudzoval chovanie dovolené zákonom v minulosti platným na základe právnej úpravy, ktorá nastala následne, čo je absolútne neprípustné. Pokiaľ by súd pripustil takýto výklad, potom pokiaľ by o tejto námietke rozhodoval ešte do konca roku 2014, súhlas Združenie pripojiť nemuselo, pričom z dôvodu rozhodovania až po 01. 01. 2015 sa výklad právnej normy mení. Na výklad právnej normy nemôže mať vplyv skutočnosť, či o danej námietke súd rozhoduje do 31. 12. 2014 alebo neskoršie. Skutočnosť, že novela O. s. p. neobsahuje intertemporálne (tranzitórne) ustanovenia v rámci prechodných a záverečných ustanovení neznamena, že súd môže v danom prípade aplikovať právnu normu účinnú od 01. 01. 2015, pretože to je priamo v rozpore so zásadou právnej istoty, pričom ako bolo uvedené, musí platiť, že správanie je posudzované podľa práva, ktoré platilo v čase, v ktorom sa realizovalo.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.